

5 Rávva váhnemiidda Ságastallat mánáiguin rupmaša, rájiid ja illástemiid birra

1. Geavat liibba beaivválaš dilis

Diekkár liibbat sáhttet leat áššit maid mánát dadjet, gažaldagat maid jerret dahje dilálašvuođat stoahkamis go isket iežaset dahje earáid rupmaša. Olu rávisolbmuid mielas sáhtta dat leat unohas dahje šaddet eahpesihkarat. Geavat dieid dilálašvuođaid vuodđun ovtas guorahallat ja ságastallat rájiid birra ja mii lea lohpi ja mii ii. Don sáhtát maid ásaht liibba go čájehat filmmaid «Mu rumaš lea mu iežan», dahje jus logat mánnái girjiid rupmaša ja rájiid birra. Geahča evttohusaid dáppe: reddbarna.no/jegerher

2. Guldal, jeara ja geavat mánáid giela

Leage konkreta ja ane sániid ja dajaldagaid maid mánát ieža atnet. Iskka maid mánát leat fáhten. Das oahpat maid sii jurddašit, jáhkket ja imaštit. Guldal dárkilit ja váldde mánáid dovdduid ja diehtoángirvuođa duođas. Ale čavggat máná, muhto divtte su stivret ságastallama ja mearridit goas heaitibeahhti.

Buot mánáin lea riekti mearridit iežaset rupmaša badjel. Danne dárbbášit mánát ahte don váhnen ságastalat singuin dan birra movt sii sáhttet bidjat rájiid, ja ipmirdit ja doahttalit earáid rájiid.

Seksuála rihkkumat/rohcošeamit dáhpáhuvvat dávjjit ja lagabus go mii jáhkkit. Eambbo go guokte logi nissonis ja goasii juohke logát dievdu lea vásihan seksuála rihkkumiid ovdal go devde 18 jagi. Eanas rihkkumiid dahket olbmot geaidda mánát leat oahppásat. Rihkkumat/rohcošeamit sáhttet maid dáhpáhuvvat Interneahta dahje telefonna bokte. Seksuála rihkkumat/rohcošeamit leat mánggalágán seksuála dagut, láhttemat dahje ovtastallan masa nubbi bealálaš ii leat miehtan, dahje go nubbi bealálaš lea vuollel 16 jagi. Dáppe oahpat eambbo seksuála rihkkumiid birra ja movt dan birra sáhtát mánáide mitalit: reddbarna.no/jegerher

3. Leage rehálaš

Mánát háliidit ipmirdit máilmmi ja danne galgá sin gažaldagaid váldit duođas. Ale daja maidege mii ii leat duohta, vaikko háliidivččet ge suddjet máná. Muhto mánát eai dárbbáš diehtit buot. Jurddaš seamma ládje go dalle go buollinsihkarvuođa birra humat. Mii čilget mánnái manne buollin lea várálaš ja maid galgá dahkat jus alárbbma jumagoahtá. Muhto mii mitalit maid ahte eatnasat eai goasse vásit buollima, eat ge mii mital buot ilgadeamos áššiid.

4. Ságastalli gos veahkki gávdno

Mital mánáide ahte sis lea riekti gieltit, ja veahki oažžu jus oktage rihkku sin rájiid. Huma mánáin geasa son sáhtta mitalit, ja ahte lea rávisolbmuid geatnegasvuohta veahkehit. Dalle dihtet mánát maid sii galget dahkat jus vásihit rihkkumiid, ja maid galget dahkat jus ustit mitala vásáhusaid birra.

5. Atte mánáide oadjebasvuođa

Mital mánáide ahte don fuolahat ahte sis lea buorre dilli. Čilge ahte gávdnojit lágat mat mearridit mii lea lohpi ja mii ii leat, ja ahte lágas čuožžu ahte buot rávisolbmot galget fuolahit ahte mánát leat oadjebasat. Sii geat rihkkot lága galget bissehuvvot, ja oažžut veahki vai heitet bargamis lobihis daguid.

Vuorjašuvvat go muhtin máná dihte?

Diedit mánáidsuodjalussii dahje politiijaide. Sáhtát maid anonyman rávvagiid jearrat jus leat eahpesihkar. Lea buoret jearrat okte menddo olu, go okte menddo unnán.

Diehtu addá oadjebasvuođa. Olu mánát eai mital maid sii leat vásihan. Dat sáhtta leat danne go eai dieđe ahte dat lea lobihis dahku sin vuostá, dahje eai dieđe ahte veahkki gávdno. Sii sáhttet maid dovdat iežaset sivalažžan, dahje ballat ahte rávisolbmot suhttet dahje šaddet váivái. Don sáhtát leat oadjebas rávisolmmoš gii veahkehat botket jávohisvuođa, jus ságastalat mánáiguin rupmaša, rájiid ja rihkkumiid birra. Čilge mat rihkkumat/rohcošeamit leat ja gos sáhttet veahki oažžut, ja mital ahte ii leat goassege máná sivva jus leat vásihan dakkáriid. Dát diehtu addá mánáide buoret vuodu várjalit iežaset, duostat mitalit, ja doahttalit earáid rájiid.

Du veahkki lea deatálaš! Giitu go barggat mánáid illásteami ja rihkkumiid vuostá.

Redd Barna

Loga eanet dáppe:
reddbarna.no/jegerher

